

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

(*Αγγέλουμε ή κρίνουμε κάθε βιβλίο που μας στέλνεται σε δύο αντίτυπα)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΕΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η Έλληνική Νεανική Ένωση με την έκδοση της ΑΡΓΩΣ αποτελειώνει έναν από τους σκοπούς που έχει στο πρόγραμμά της.

Για να κατασταλάξει στο σημείο αυτό πέρασε από πολλά στάδια, καθένα γεμάτο ιδιαίτερους αγώνες, ιδιαίτερες φροντίδες και εμπόδια.

Στη σταδιοδρομία της που αριθμεί επτά χρόνια, πράμα ολιγόφαντο για νεανικά σωματεία, δεν είχε μόνο να δουλέψει για το σκοπό της. Είχε και τη φροντίδα την αδιάκοπη να κρύβει την ύπαρξή της και να σκεπάζει το έργο της γιατί αποτελούμενη, τουλάχιστο στα 4 πρώτα χρόνια από μαθητές του σχολείου, βρίσκεται σε εξακολουθητική καταδίωξη από τους Γυμνασιάρχες μας και τους διευθυντές μας που την χαρακτήριζαν για παρασυναγωγή και φατρία.

Στο σωματείο αυτό ξελίχθηκε πνευματικά μα συντροφιά νεανική που ο κοινός αγώνας, οι κοινοί φόβοι και η ταχτική έπαφή την έκαναν γερά να σφιχτοβαστάζεται με της φιλίας τη λουλουδένιαν αλυσίδα και με των ιδανικών το γλυκαντάμωμα.

Αν απόφασισε την έκδοση της ΑΡΓΩΣ δεν τόκαμε από τα συνηθισμένα έλατήρια, τα άτομικιστικά, τα εγωϊστικά, μα γιατί πίστεψε πως ή εξέλιξη της της έπιτρέπει σήμερα να διατηράει ένα όργανο που συνολικά και σαν κάτι μονοκόματο να καφρεφτίζει την όποια κίνηση και πνευματική αξία έδω στην Αίγυπτο.

Κ' ελπίζοντας σε μια καλώς έννοούμενη ύποστήριξη, πιστεύει ν' αποτελειώσει κι αυτή της την προσπάθεια.

Με μεγάλη της λύπη ή συντροφία τῆς ΑΡΓΩΣ ἀναγκάζεται ἄθελα της νὰ παρουσιαστεῖ στοῦ διανοούμενου κόσμου κάτω ἀπ' τὴν ἄναντρη μάσκα τοῦ ψευδωνύμου.

Γιὰ κείνους πού δὲν τὸ ξέρουν τὸ τονίζουμε δυνατὰ πὼς ἡ κοινωνία ἢ Ἑλεξανδρινὴ καθαρὰ ἀστική, καὶ ἰδιαίτερα ἡ ἐμπορικὴ τάξη δὲ σηκώνει φιλολογία καὶ δὲν ἐχτιμάει καθόλου καὶ τὰ λίγα μέλη της πού ἀνακατεύονται μὲ δαύτην.

Σφιχτὰ δεμένοι μὲ τῆς ἀνάγκης τὶς ἀλυσίδες γιὰ τὸ ψωμὶ τῆς ζωῆς, ἀναγκαζόμαστε νὰ ὑποκίψουμε σαυτὸ τὸ περιττὸ ἔθιμο τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας καὶ νὰ τὸ κρατήσουμε ἕως τὴν πολυπόθητη ἡμέρα τῆς ἀπολύτρωσης.

ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΟΥ κ. ΠΑΥΛ. ΠΕΤΡΙΔΗ

Στὴν προσπάθειά μας νὰ δείξουμε πὼς ἡ Ἑλεξάντρεια ἔγινε σταθμὸς ἀξιοσημείωτος στὴν ἐξέλιξη τῆς Ἑλληνικῆς διανόησης στὴν ὅποια της ἐκδήλωσε, ἦρτε νὰ προστεθεῖ μόνο του κ' ἓνα σοβαρὸ ἐπιχείρημα, πὼς τὸ ἐπιστημονικὸ ἔργο τῶν γιαιτρῶν μας Α. Βαλασσόπουλου καὶ τοῦ νεοζωϊστῆ κ. Παύλου Πετριδῆ βραβεύτηκε «παμψηφεί» στοῦ διαγωνισμοῦ γιὰ τὸ βραβεῖο Gingeot.

Ἀπὸ τὴν ἐκθεση τῆς κριτικῆς ἐπιτροπῆς παίρνουμε τὸ παρακάτω χαρακτηριστικὸ γιὰ τὴν ἐργασία τῶν Ἑλεξαντρινῶν γιαιτρῶν μας.

«... Οἱ δρ. Α. Βαλασσόπουλος καὶ Π. Πετριδῆς, ὁ πρῶτος ἀρχίατρος, ὁ δευτερός χειρουργὸς βοηθὸς στοῦ Ἑλληνικὸ Νοσοκομεῖο Ἑλεξαντρείας στείλανε πάνω στοῦ θέμα τοῦ διαγωνισμοῦ μιὰ μελέτη, στὴν ὁποία ἐφιέρωσαν μεγάλο μέρος γιὰ τὲς ἐργασίες πού ἀπὸ πολλὰ χρόνια πέτυχαν οἱ σοφοὶ γιαιτροὶ στὴν Ἑλεξάντρεια.

Ἡ ἔμπνευσή τους αὐτὴ ἦταν ἐπιτυχημένη γιαιτὶ ἐνῶ δὲν παράλειψαν νὰ ἐκθέσουν τὶς γνώσεις τῶν τελευταίων ἐτῶν γιὰ τὴν ἀμυβαδικὴ ἥπατίτιδα, καὶ ἐνῶ δὲν ἐκράτησαν προσωπικὴ γνώμη γιὰ τὲς περιπτώσεις πού δὲν ἐπέρασαν ἀπ' τὴ δική τους ἐξέταση, ἔγραψαν ἓναἔργο ζωντανὸ πού καὶ κάθε γραμμὴ του εἶνε ἡ ἀνταγᾶκλαση μιᾶς πείρας ἀπὸ πολὺ καιρὸ ὠριμασμένης. Αὐτὴ στηρίζεται πάνω σὲ μιὰ ἀνέκδοτη συλλογὴ ἀπὸ σοβαρὲς μαρτυρίες, σχεδὸν καθαρὰ προσωπικὲς ἢ ἀπὸ τὰ ἱατρικὰ ἀρχεῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ Νοσοκομεῖου τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν μεγάλη τιμὴ γιὰ τὸ Νοσοκομεῖο αὐτό.

Ἐτσι μπόρεσαν νὰ μᾶς παρουσιάσουν τοὺς κλινικοὺς τύπους τὶς περισσότερες φορὲς παρατηρημένους μὲς' στὴν πρᾶγματικὴ τους

καὶ νὰ μᾶς χαρίσουν μιά ζωντανή ἀποψη ἰδεῶν ἀντικρου σὲ περιπτώσεις μελετημένες ἀπ' τοὺς ἴδιους κ' ἀπ' τοὺς προκατόχους τοὺς τώρα καὶ μισὸν αἰῶνα.

Ὅπαδοί μᾶς πλατειᾶς καὶ μὲ εὐρὴν στάδιο χειρουργικῆς, τῆς ὁποίας ὁ κ. Πετρίδης πολὺ ἔνωρις εἶχε ὀρίσει τὴν τεχνική, τὴν δικαιολογοῦν μὲ τὴν σοβαρότητα ἀπὸ τὲς παρατηρημένους περιπτώσεις στὴν Αἴγυπτο.

.....
Ἡ ἔκθεσις τελειώνει ἔτσι: «Νομίζουμε πῶς ἔτονίσαμε ὅπως ἔπρεπε τὴν ἀξία αὐτοῦ τοῦ ὑπομνήματος τοῦ ὁποίου οἱ συγγραφεῖς δὲν ἔπαψαν νὰ εἶναι στὴν Αἴγυπτο οἱ ὑποστηρικτὲς καὶ οἱ κήρυκες τῆς Γαλλικῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης».

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΑΜΙΕΛ

Ἡ μετάφρασις τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ Ἀμιέλ ποῦ δημοσιεύουμε σαυτὸ τὸ φυλλάδιον, εἶναι παρμένη ἀπ' τὰ «ἔργα» τοῦ Ἀμιέλ τὰ φροντισμένα καὶ ταχτοποιημένα ἀπὸ τὸν Edmond Acherer (1833). Ὁ κ. Bernard Bouvier, τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γενεύης, παρουσίασε τελευταῖα τὸ ἀληθινὸ «Ἡμερολόγιον» τοῦ Ἀμιέλ ποῦ περιέχει πολὺ περισσότερα καὶ χαρακτηριστικώτερα κομμάτια ἀπ' τὴν ἐκλογὴν τοῦ Edmond Acherer. Τὸ χειρόγραφο τὸ εἶχεν ὁ σοφὸς καθηγητὴς ἀπ' τὴ Δίδα Mercier, συγγενὴ τοῦ Ἀμιέλ.

ΚΑΛΟΔΕΧΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

Σὰν νὰ μᾶς φαίνεται πὼς ξυπνάει κάποιον ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ Ἑλληνικά Γράμματα στὴν Ἑλλάδα.

Ἔτσι ἀρχίζει, θαρροῦμε νὰ δυναμῶνει ἢ προσοχὴ τοῦ λαοῦ γιὰ τὴν Τέχνην τοῦ τόπου του.

Μὲ χαρὰ σημειώνουμε μόνο μερικὰ εὐχάριστα νέα :

α'.) Γενικῶς Γραμματέας τῶν Καλῶν Τεχνῶν διορίσθηεν ὁ κ. Ἰ. Γρουπάρης.

β'.) Σύμφωνα μὲ ἀπόφασιν τοῦ διαλεχτοῦ ποιητῆ τὸ Ἀριστεῖο ποῦ, πέρσιν δὲν δόθηκε, φέτος θὰ δοθῆι καὶ ὄχι σῆνα μόνο ἀλλὰ σὲ 5-6

γ'.) Μιὰ ἐπιτροπὴ εἰδικὴ γιὰ τὸ Νεοελλ. Θέατρο ἰδρύθηκε σκοπὸς τῆς: ἡ μελέτη τῶν μέσων γιὰ τὴν πλατύτερην ἐξάπλωσιν τῆς Σκηνῆς μας στὸν λαόν.

Ἡ χαρὰ μας εἶναι μεγάλη τὸν ρόλον ποῦ παίζει στὴν ἐξέλιξιν καὶ στὴν Ἱστορίαν ἐνὸς λαοῦ ἢ Τέχνης, ἀρχίζουσαν νὰ τὸν νοιώθουσαν στὴν Ἑλλάδα. Ἐνα μονάχα εὐχόμεσθε: τὰ μέτρα αὐτὰ νὰ μὴν

είναι περαστικά και «τῆς ὥρας». Ποθοῦμε νὰ δοῦμε πλιότερους λογοτέχνες σὲ δημόσιες θέσεις. Τιμὴ γιὰ τὸ Κράτος κι' ὄχι γιὰ τοὺς λογίους μας, εἶναι νὰ ἔχουν αὐτοὶ τέτοιες θέσεις.

ΝΙΚΟΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΙΟΣ

Ἄπ' τὴν Ἀθήνα ἀγγέλθηκε ὁ θάνατος τοῦ συμπαθητικοῦ Ἀλεξαντρινοῦ ποιητῆ Νίκου Σαντορινιοῦ.

Ἡ θλίψη μας εἶναι μεγάλη γιὰ τὸ χαμὸ τῆς εὐγενικιάς αὐτῆς φυσιογνωμίας τὴν ὥρα μάλιστα πού ἔδειχνε τάσεις γιὰ μιὰ πρὸ δαμασμένη τεχνοτροπία.

Γιὰ τὸ ἔργο του και γιὰ τὴ ζωὴ του θὰ γράψει στὸ ἐρχόμενο φυλλάδιό μας ὁ ποιητὴς Γλ. Ἀλιθέρης.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Διαλέξεις, ἐδῶ στὴν Ἀλεξάντρεια, ἔγειναν ἀρκετὲς τὸν περασμένο χειμῶνα, στὴ Λαϊκὴ Βιβλιοθήκη καὶ στὸν Ὅμιλο Κοινωνικῶν Μελετῶν.

Λυπούμεθα πού πολὺ λίγες ἀπ' αὐτὲς μποροῦμε νὰ σημειώσουμε.

— Μὲ ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον πορακολουθήσαμε τὴ διάλεξη τοῦ κ. Μ. Περίδη, στὸν Ὅμιλο, γιὰ τὶς ἀπόψεις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν κοινωνικὴ ἐπανάσταση, τῶν δοξασμένων συγγραφέων, Rolland καὶ Barbuse. Ὁ πρῶτος θέλει ἐλευθερίαν τῆς συνείδησης καὶ ἐξαρτᾷ τὴν ἐγκατάσταση Κοινωνιστικοῦ καθεστώτος, ἀπὸ τὴν ἐπιβολὴ μιᾶς συνειδητᾶ ἐξελειγμένης πλειοψηφίας. Ὁ δεῦτερος κηρύττει ἄμεση ἐξέγερση καὶ ἐπιβολὴ τοῦ προλεταριάτου.

— Ὁ γιαντρός Καββαδίας ἔδωσε δυὸ ἐνδιαφέρουσες ἐπιστημονικὲς διαλέξεις στὸν Πτολεμαῖο μὲ πολλὴ ἐπιτυχία.

Μᾶς ἄφησε ἐντύπωση ἡ μελιστάλαχτη ἀπαγγελία του.

— Μᾶς φαίνεται πῶς πρέπει νὰ σημειώσουμε μιὰ διάλεξη κανομένη ἀπ' τὴ Δδα Ἀγαλλιανοῦ ἐπειδὴ ἔχει ἐντόπιον ἐνδιαφέρον.

Ἡ Δνὶς Ρήκα Ἀγαλλιανοῦ, μὲ τὸ γριφώδικο τίτλο «οἱ Ἀλεξαντρινοὶ» ἔκανε τοὺς ἀστούς μας ἓνα βράδυ νὰ πλημυρίσουν τὴ σάλα καὶ τὸ διάδρομο τῆς Βιβλιοθήκης. Νὰ μᾶς συμπαθᾷ ἡ ὁμιλήτρια πού μὲ τὴν πολὺ θεωρητικὴ μορφή πού ἔντυσε τὸ θέμα της, δέν μπορέσαμε νὰ νιώσουμε τὴν κεντρικὴ ἰδέαν της, οὔτε νὰ διακρίνουμε πίσω ἀπ' τὶς νεφέλες πού συναντᾷ κανεὶς στὰ μεταφυσικὰ ὕψη πού μᾶς τράβηξε, τοὺς Ἀλεξαντρινούς οἱ ὁποῖοι, ὑποθέτομε, πρὲρ νᾶναι κοινοὶ θνητοὶ, καταδικασμένοι νὰ σέρνονται στὰ πεζοδρομια τῆς Ἀλεξάντρειας καὶ νὰ τσακίζονται ἀπ' τὴν ὑγρασία της.

Σάν ένα γλυκόνειρο άπατηλό και σύντομο μπορούμε να χαρακτηρίσουμε τὸ γοργοπέραςμα τῆς Ισόθης Καλλιτέχνιδας ἀπ' τὴ πόλημας.

Ὅπως κάθε γλυκοπρόσωπη γήινη Εὐτυχία άποτραβίεται ἀπὸ κοντὰ στοὺς ἀνθρώπους, ζηλιάρα τρανώτατη τοῦ ἑαυτοῦ τῆς, ἔτσι και ἡ ἀνθοστεφανωμένη Ἰέρεια τῶν δυνατώτερων ἀνθρώπινων αἰσθημάτων, ἔφυγε γιὰ τὴν Πόλη τῆς, ἀφοῦ μᾶς χάρισε λιγιστάλαχτες θείες στιγμές ὑπερούσιας ψυχικῆς μυσταγωγίας.

Στὴν πρώτη παράσταση τῆς μᾶς ἔδωσε τὴν «Ἰφιγένεια ἐν Ταύροις» τοῦ Γκαίτε, στὴ γνωστὴ ἀριστοτεχνικὴ μετάφραση τοῦ Χατζόπουλου.

Τὸ ἔργο αὐτὸ ἂν και πολὺ καλοδουλεμένο δὲ φτάνει τὴν τραγικότητα τοῦ ὁμώνυμου ἔργου τοῦ Εὐρυπίδη.

Σὲ ὠρισμένα μέρη τοῦ ἔργου ἡ μεγάλη Τραγωδὸς ἔφτασε σὲ ἀρτιότητα ἐκδήλωσης ἀπερίγραφης. Ἐκεῖ πού δηγίεται τὸ γένος τῆς στὸ βασιλιὰ Θόα, ὅπως και στὶς ἀναγνωρίσεις τῶν δυὸ ξένων μέσα στὸ σκυθικὸ ἄλσος.

Ἡ ἔκφραση ἦταν τόσο δυνατὴ στὸ σύνολο τῆς, τόσο μᾶς εἶχε ὑποβάλλει τὴν καλλιτεχνικὴ διάθεση, ἦταν τόσο τέλεια, πού δυνατὰ μᾶς κέρασε τὴν αὐταπάτη πὼς κοιμισμένοι, ὄνειρευόμαστε τὴ θρυλικὴ Ἰφιγένεια στοῦ Σκύθη βασιλιὰ τῆ χώρα.

Τὴ δευτέρη νύχτα μᾶς ἔδωσε τὴν «Ἡρὼ και Λέαντρο» τοῦ Γκρουπάρτσερ κι' αὐτὴν σὲ μετάφραση τοῦ Χατζόπουλου.

Στὴν ἀπόδοση τοῦ ρόλου τῆς ἡ Κοτοπούλη στάθηκε ἀσύγκριτη.

Δὲν ἦταν γυναίκα πού ἔπαιζε πάνω στὴ Σκηνή, ἦταν τὸ Πάθος πού ἄστραψε μπρὸς στὰ μάτια μας, ἦταν ἡ Ἀγάπη πού γλυκοχάδεψε τῆς καρδιᾶς μας τὰ ροδόφυλλα, ἦταν ὁ Πόνος πού μᾶς πρόσφερε τὸ θεῖο πιὸτὸ μέσ' στὸ πολῦτιμο κύπελλο.

Και μόνος ὁ Λέαντρος δὲν ἦταν πού τὴν ἀγαποῦσε και πού γι' αὐτὴν θυσιάστηκε. Εἴμασταν κ' ἐμεῖς πού πνιγμένοι ἀπὸ τὴν ἀνέκφραστη λατρεία πρὸς τὴν στεφανωμένη κακότητα Παρθένα προσφέραμε τὴν ὑπέρτατη θυσία μπρὸς στὸν ὠραιολάξευτο Βωμὸ τῆς μεγάλης τῆς Τέχνης.

Ἡ Μάρικα, ἡ ὠραία Μαρίκα, στάθηκε γιὰ τὴν Ἀλεξάντρεια, μὲ τὲς δυὸ τῆς παραστάσεις ἡ τρανὴ ἐκπλήρωση σ' ἕναν πολὺχρονο Πόθο μας, νὰ ξεκουραστοῦμε γιὰ λίγο ἀπ' τῆς Ζωῆς τὴ ρουτίνα,

ξεχάνοντας τούς ἑαυτούς μας στὰ μαγεμένα φιλιά μιᾶς Γόησας
καὶ στ' ἀνατριχιάσματα τῆς ἀγκαλιᾶς τῆς.

Γιὰ τούς ἄλλους θεατρίνους, ἔξω ἀπ' τὸν συμπαθητικό μας Γαβριη-
λίδη πού στάθηκε πολὺ καλὰ στοὺς ρόλους του, δὲν ἔχουμε νὰ ποῦ-
με τίποτε, ἢ καλλίτερα ἔχομε τόσα νὰ ποῦμε πού καλλίτερα σω-
παίνομε.

Πρέπει μόνο νὰ σημειωθεῖ ἰδιαίτερα πὼς κάποιος ἀπ' αὐτοὺς
γιὰ νὰ μὴ θυσιάσει τὴν γυναικόφαντη καθημερινὴ πεζοδρομακὴ
παράσταση του, παρουσιάστηκε στὴ Σκηνὴ, ἀρχαῖος Ἕλληνας μὲ
ἓνα πῆχυ τακούνη καὶ πὼς σχεδὸν ὅλοι κατέστρεψαν τὶς καλοδουλε-
μένες μεταφράσεις μὲ τὶς ἐκφράσεις ποῦμαθαν ν' ἀπαγγέλλουν ἀπ'
τὰ ἔργα τοῦ κούφιου ρομαντισμοῦ καὶ τῆς πολλῆς ρητορείας.

ΑΛΚΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ. — Τὸ πῶς πάνω σημείωμα εἶχε στοιχειοθετηθεῖ ὅταν
μάθαμε μὲ μεγάλη χαρὰ ὅτι ἡ ὑπέροχὴ μας Κοτοπούλη, ὕστερα
ἀπὸ τὶς πολλὰς παρακλήσεις, τῶν θαυμαστῶν τῆς ἀποφάσισε νὰ
μείνει καὶ νὰ δώσει τέσσερης παραστάσεις.

Τὸ τύπωμα τέλεψε, στὴς 11 Ἀπριλίου 1923.